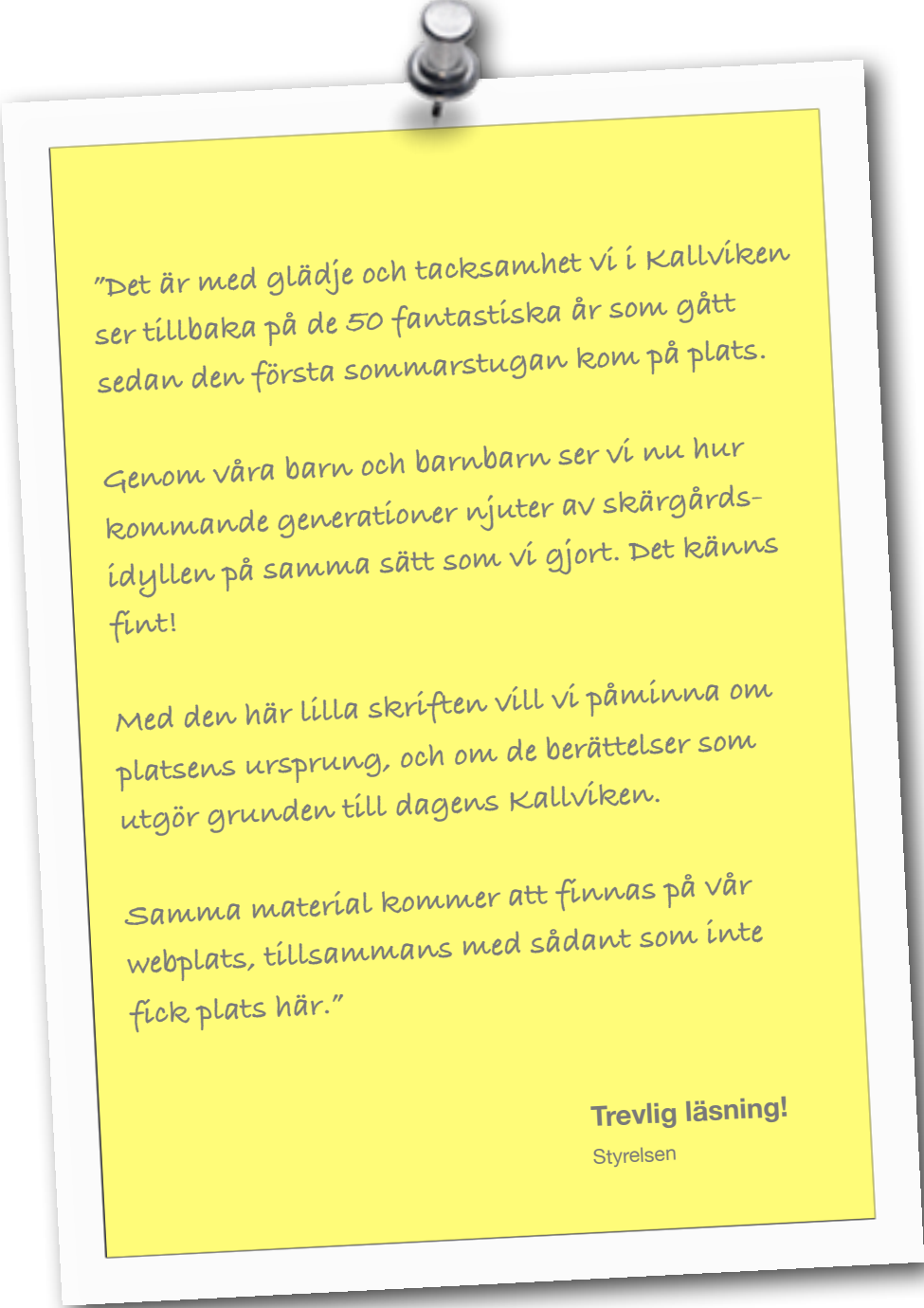

50 ÅR I VÅRT FINA

Kallwiken

EN TIDSRESA FRÅN LANTBRUK TILL SOMMARIDYLL

"Det är med glädje och tacksamhet vi i Kallviken ser tillbaka på de 50 fantastiska år som gått sedan den första sommarstugan kom på plats.

Genom våra barn och barnbarn ser vi nu hur kommande generationer njuter av skärgårds-idyllen på samma sätt som vi gjort. Det känns fint!

Med den här lilla skriften vill vi påminna om platsens ursprung, och om de berättelser som utgör grunden till dagens Kallviken.

Samma material kommer att finnas på vår webbplats, tillsammans med sådant som inte fick plats här."

Trevlig läsning!

Styrelsen

Nybyggarna vilar. Ett ögonblick

INNEHÅLL

Innehåll	3
Kallviken som bondgård	4
Kallviken, vårt sommarparadis	5
Tomtkarta	7

Kallviken som bondgård

Vår berättelse om Kallviken börjar redan på 1700-talet. Då talade man om Kalvkilen - en strandremsa där bondgårdens unga nötkreatur vistades.

På 1700-talet avskildes Vindö från Djurö av ett sund. På Vindösidan fanns ett fåtal bondgårdar och de som intresserar oss är den på högra sidan, Gamla Prästgården, och den på vänstra sidan, Kallviken (Kallsvik, Kalvvik). Nedanför Kallviken fanns en naturlig betesmark avgränsad av vatten och berg kallad Kalvkilen, där kalvarna släpptes på sommarbete. I dag ligger vår fina badplats och mid-sommaräng här.

Efter 1850 genomfördes i Sverige en ny jordreform, laga skifte. På 1860-talet kom denna reform till Djurö församling och genom hemmansklyvning 1864 bildades Fjällsvik 1:15 (Kallviken) en jordbruksfastighet med åkermark och skog. Här fanns ett timmertorp i närheten av vattnet. Torpet bestod av ett rum, kök och veranda. Köket var utrustat med vedspis och bakugn. Till jordbruket hörde också en ladugård. En smal väg utmed berget ledde från Fjällsviken till landsvägen.

Starten i Stavsnäs

På Solberga på Stavsnäs bodde Johanna Wilhelmina Roos (född

27 april 1827 på Djurö) som varit gift med lotsen Johan Erik Sjöberg (född 3 juni 1822 och död 27 maj 1856). Tillsammans hade de sonen Johan Fritjof Leonard (född 5 maj 1854).

När maken dog, levde Johanna ensam med sitt barn. Hon fick ytterligare en son, Axel Julius (född 13 juli 1862), vars fader var okänd. Till Värmdö flyttade hemmansägare Olaus Hultquist (född 15 mars 1839 i Ljungby). Han träffade Johanna och de gifte sig (17 april 1866) och fick en dotter Christina Wilhelmina Eugenia (född 8 oktober 1866).

Flytten till Kallviken

Johanna och Olaus och barnen flyttade till Kallviken, Fjällsvik 1.15 (den 19 juli 1867) och bosatte sig där. Här bedrev de jordbruk på all odlingsbar mark, d v s den mark, som idag är tomtområde utmed Kallviksvägen. Familjen utökades med ytterligare en dotter, Emma Charlotta, (född

han dog utan att återkomma till Sverige. Johanna var nu ensam med två barn, Axel och Christina. Barnen flyttade till och från Stockholm, för att få lite pengar, allteftersom de fick tillfälliga arbeten där, Christina främst som piga i olika familjer, Axel som hjälp i bagerier och liknande för att så småningom bli hotellägare i Gamla Stan.

våningar, som fortfarande står kvar och där bosatte sig Johanna. Försäljningen av bondgården ägde rum den 7 maj 1903. Köpare var Karl Johan Blomstedt (född 6 november 1836 på Värmdö). Han kom från Västra Edsvik på Björkö-Arholma tillsammans med sin hustru Anna Sofia Nilsdotter Öberg (född 25 september 1859 i Skepp-

utefter berget för att komma ner till vattnet. Troligen kunde Johanna inte skriva eftersom hon undertecknade med sitt tumavtryck.

Karl Johan brukade jorden tillsammans med sin hustru och dotter. Dottern Ebba tog tidvis arbete som piga i Stockholm men när fadern dog av lunginflammation och astma (24 februari 1916)

Ebba som ung framför nuvarande Stenlunds hus.

Ebba som äldre. Även huset bär spår av tidens tand

19 april 1868). Johan flyttade hemifrån och gick till sjöss. Endast som 19-åring dog han av gula febern i Rio de Janeiro. Ännu en stor sorg drabbade familjen då Emma dog endast 5 år gammal (25 januari 1874). Svårigheterna mellan Johanna och Olaus blev allt större, när Johanna fick lagfart på fastigheten. Några år senare flyttade Olaus till America, där

Johanna kallade sig nu frånskilde hustrun Sjöberg efter sin förste man, lotsen Johan Sjöberg. Johanna hade sporadisk hjälp av olika drängar och pigor i arbetet med jordbruket men hon blev allt tröttare. Hon sålde därför bondgården men behöll udden, som hade avskilts från resten av egendomen. Där hade Axel i början av 1900-talet byggt det gula hus på två

smyra, Vätö) och deras dotter Ebba Efva Sofia (född 5 februari 1889 i Västra Edsvik, Vätö). Köpeskillnaden var 4 000 kronor. Enligt köpeavtalet fick Johanna en liter oskummad mjölk varje dag samt en famn barrved och en famn lövved årligen under resten av sin livstid. Karl Johan fick rätt att använda brunnen, som låg på Johannas område samt en gångstig

stannade hon hemma för att tillsammans med mamman ta hand om gården.

De hade nu två kor, en häst och en hund samt höns. 1922 kom Klas Vilhelm Edström (född 6 maj 1877 i Högby, Uppsala län) dit som dräng, han bodde då i kökssoffan. Han arbetade även åt grannar med arbete i trädgårdarna med bl a grävning, skyffling, iord-

ningställande av potatisland mm. Han kallades TräPer av orsbefolkningen eftersom han fällde träd i skogen. Dessa drog han vintertid hem med hjälp av hästen, sågade upp dem och använde på gården. Men han sålde även till grannarna. TräPer var aggressiv och skrämde gärna barnen, som tog en omväg, när de mötte honom. Man sålde mjölk och ägg. Potatis såldes i 25 kg säckar på hösten vid potatisupptagningen. När Anna Sofia dog (11 juni 1928) övertog dottern Ebba skötseln av gården.

Ebba hade en hembyggd roddbåt, som låg nere i viken. När skörden inte räckte rodde Ebba ut och skar av vass, som hon sedan drog upp, torkade och gav till djuren som foder.

Ebba hade flera vänner, som hon umgicks med bl a Ingrid Törnkvist, Linnea Enocksson (mor till Margit Larsson) och Maria Johansson från Gamla Prästgården. När Ebba blev äldre fick hon bensår, som hon behandlade med saltvatten. Hon fick också hjälp av vännerna att behandla såren. Det fanns en medicinlåda i Östermans affär, där man kunde köpa sjukvårdsartiklar och när det blev riktigt svårt tog man hem den ambuleraande läkaren från

Gustavsberg. Det blev nu lättare att ta sig ut till Vindö efter det att färjan hade börjat gå mellan Djurö och fastlandet 1938.

Mordet i Kallviken

Nere vid sjön fanns två sjöbodrar. Dessa byggdes ihop till en sjöstuga, som i många år hyrdes av Johan Bernhard Wahlgren (född 17 oktober 1872). Han inredde sjöstugan till sommarstuga. Johans hustru och hennes väninna Maria Eklund (båda barnmorskor) bodde också här ibland. Johan satt ofta och fiskade med Karin Stockman (som senare fick sonen Ola Stockman).

Edström i vintrigt Kallviken

Johan berättade då många historier bl a en skröna från sekelskiftet 1800 – 1900-talet om en dräng från Estland eventuellt Lettland, som hade hjälpt bonden att tröska. Efter att han hade hämtat sin lön försvann han. Det sägs att han mördats och begravts i Prästgårdsmossen. Prästgårdsmossen ligger mellan Torpmossevägen och

Landsvägen. Johan hade som ung sett att torven i mossen var ny grävd. Ungdomarna blev då mycket rädda för att "lifs-ländaren" skulle dyka upp när de var ut i mörkret. Ibland berättade de för varandra att de sett ett vitt huvudlöst spöke.

Johan Wahlgren umgicks med Rankland, som hade bil, vilket var mycket ovanligt vid den här tiden. Wahlgren och Rankland hade ibland ärenden till staden och körde då bil. En gång krockade de med den vid Järsla station, varvid Wahlgren dog (21 oktober 1950).

Edström framför huset

Innan Ebba dog hade hon köpt en tomt på andra sidan landsvägen (Fjällsvik 1:58) av grevarna Posse. Den skänkte hon till Edström.

Då Ebba dog 11 mars 1948 ärvde Edström bondgården. Han hade kvar gården något år och fick då hjälp av Ebbas vänner. Snart fick

Edström problem med svullna fötter och fick svårt att gå och kunde inte sköta gården. Han fick då hjälp av samma damer, som tidigare hjälpt Ebba.

På 1950-talet blev det allt vanligare med fritidshus på Vindö. AB Olsson och Rosenlund övertalade Edström att sälja Kallviken för 50 000 kronor, vilket styckades till fritidstomter. Edström ville först inte ta emot pengarna men sedan ändrade han sig och förvarade dem hemma i byrålådan. Klas Vilhelm Edström dog 26 juni 1956. Han bodde då på Fjällsvik 1:58.

livet på udden

Vid försäljningen av bondgården fanns udden kvar i sitt ursprung med sitt gula hus. Det bestod då av rum och kök på nedre botten och ett sovrum en trappa upp. I detta hus bodde Johanna kvar till sin död (18 november 1917) medan Axel använde det som sommarnöje tillsammans med sin hustru Anna Lovisa Nordström (född 16 maj 1875). De var kaféidkare först på G:a Kungsholmsbrogatan 11 och sist på Hornsgatan inne i Stockholm.

På 1930-talet härjade en skogsbrand på berget (nuvarande Johanssons tomt) och alla träd brann ner.

När Axel dog (juli 1936) tog hans son Karl Ludvig Sjöberg (född 11 juni 1898) över ägandet. Han hyrde mestadels ut huset till sommargäster, två familjer i taget, en familj på bottenvåningen och en på övervåningen.

Under den tiden vansköttes huset. När Ludvig dog (19 december 1965) övertogs ägandet av hans änka Anna Linnea Sjöberg.

1966 avstyckades berget (Fjällsvik 1:123) och såldes till Halvar och Tyra Berg, som bebyggde tomten. Samtidigt såldes stamfastigheten till Ingrid Utterström-Saarman, som styckade den i 2 delar: 1:15 och 1:135, men behöll båda delarna själv.

1978 sålde Berg 1:123 till Hans och Sonja Tungården. De bodde här ute på somrarna och i Malaga, Spanien på vinterhalvåret. Sonja dog 1982.

K-märkt och invände mot att det skulle rivas, varvid företaget gick i konkurs och fastigheten lades ut till ny försäljning. Nya ägare blev Ove och Berit Stenlund.

1983 köpte Tore och Gunilla Emneryd fastigheten 1:15. Tore bodde här sommartid till sin död 2007, varvid döttrarna ärvde det.

2005 dog Hans Tungården och hans barn ärvde fastigheten 1:123. Under två somrar hyrdes det stora huset ut. Hela fastigheten såldes till Björn och Suzanne Johansson 2007.

Stamfastigheten när Berit och Ove Stenlund köpte den

1982 sålde Ingrid Utterström-Saarman 1:135 till Nordhus Olympia Andelar AB. Deras avsikt var att riva det ursprungliga huset och stycka tomten i fyra delar för att bygga fritidshus. Kommunen förklarade huset

Källor:

Text: Stadsarkivets Kyrkoböcker

Intervjuer med:

Margit Larsson och Karin Stockman, båda unga här ute på 30-och 40-talet.

Av Peter Lindkvist, gift med
Tina Lindkvist (Håkansson)
och svärson till Lars och
Kerstin Håkansson.

Kallviken, vårt sommarparadis

När vi berättar historien om Kallvikens fritidshusområde, blir det också berättelsen om de nybyggare som var med och skapade det.

Vi låter väl några av de ursprungliga bosättarna berätta hur det gick till. Lars och Kerstin Håkanssons historia är naturligtvis deras egen, men man kan nog utgå ifrån att de övrigas såg ungefär likadan ut. På bordet ligger kartor, anteckningar och protokoll. Det är tyst och varmt under markisen och allt som hörs är ett par lekande barn på avstånd. Vilken kontrast det här måste vara, tänker jag, mot det bullrande nybyggerliv som

rådde för 50 år sedan. Då var varje tomtplätt en arbetsplats fylld av byggmaterial, människor och deras framtidsdrömmar.

Kallviken styckas och säljs

Men vi tar det väl från början. Följ med till infarten, ungefär där bommen står idag, och där den gamla landsvägen fortfarande kan skönjas. Det är tidig vår och året är 1960. Nu svänger en SAAB 93 av årsmodell 1957 in och stannar vid vägrenen. Ur den röda tvåtaktaren kliver Lars 27, målare och hans flickvän Kerstin 22, kontorist. De har bestämt sig för att titta närmare på en bit

mark som enligt uppgift ska styckas av och bli ett fritidshusområde med ett 50-tal tomter. Tipset har de fått av Lars bror, Hans Håkansson som är sommarboende på Djurö tillsammans med sin fru Inga (Inga berättar att hon som flicka här ute på landet fick ro till Kallvikens gård för att köpa mjölk). Lars och Kerstin hade alltså varit

på ön tidigare och de tyckte om omgivningarna, men resan ut var en pärs. Det pratades om att en bro i framtiden skulle dras från Stavnässidan över till Djurö, men än så länge fick man hålla till godo med den lilla färja där maximalt 8 bilar kunde klämma sig ombord. Köerna blev under helgerna naturligtvis timsånga. En plåga för de vuxna, men med uppenbara fördelar för barn som brukade få hoppa av och köpa glass i kiosken vid färjläget. För den som undrar var färjan lade till kan vi berätta att det på Stavnässidan var i viken nedanför nuvarande bussdepån, och på Djurösidan ungefär där Kustbevakningen håller till idag.

Men nu var de alltså här på vårkanten för att se ut något eget. I samma ögonblick som de steg ur bilen vid infarten till Kallviken möttes de av tomtsäljaren, en herr Jansson som redan parkerat sin bil intill vägrenen. Jansson välkomnade och tog i hand, proppert klädd i kavaj och byxor (men lyckligt ovetande om den gula spindel som klättrande på hans högra kavajslag). Där de stod ute vid vägen och kikade inåt området syntes inget som antydde att det här skulle kunna förvandlas till en leende sommaridyll. Snarare tvärtom. Allt man såg var övergivna åkrar översållade med vassa tistlar, och längst bort en öde bondgård. Samtidigt fanns det annat som var tilltalande och vackert. Omgivningarna med den bergiga naturen var lika mäktig då som nu. De stora ekarna fanns där, ekar behöver 300 år för att bli vuxna, men björkarna och tallarna

ner i dalen var ännu inte ens frön i sina föräldrars trädkronor.

Konsten att välja tomt

Tillsammans vandrade nu Lars, Kerstin och herr Jansson genom ägorna på den stig som slingrade en bit uppe i slänten på norrsidan. Här och var i backarna hade man börjat borra in stolpar för tomtmarkeringar. Först funderade de på den tomt Åsbrinks senare valde (1:29), därefter tittade de på Axelssons (1:96) men den var redan såld (för övrigt den första tomt som såldes i området). Fredrikssons tomt (1:83) var också uppe till diskussion – den var fin, men de kände sig osäkra på hur mycket slit det skulle bli att få upp saker och ting på höjden. Säljare Jans-

son var däremot säker, han ansåg att de borde satsa på det som sedan blev Stickan Erikssons tomt (1:51), den var nämligen praktisk, med vägar på flera sidor. Men så här dags hade en sorts kravspecifikation börjat växa fram hos de unga, de sökte avskildhet, kom de fram till, vilket rimligen borde innebära en tomt i slutet av området. Och så fick det bli. Sista tomten på vänster hand (1:94), mitt emot resterna av den rivna ladan och med ett eget ägandes skjul från jordbruket kvar på tomten. Så gjordes saken upp; priset var satt till 10 000 kronor och handpenningen på en styv tusenlapp räcktes över till säljare Jansson. Paret hade nu lyckats fatta beslut på första besöket, och allt var klappat och klart. Ja, nästan, skulle det visa sig, för när Lars kontaktade Olsson & Rosenlund och bad att få tala med den ansvariga damen Laurens, visade det sig att hon inte hade en aning om att ett köp upprättats. Säljare Jansson hade alltså inte redovisat handpenningen, tomten var inte deras och var pengarna fanns, visste ingen människa. Ingen ska

ju dömas ohörd, så vi får aldrig veta om det inträffade hade samband med Janssons dokumenterade intresse för spel och dobbel. Men fundera kan man ju alltid.

Till sist blev man överens om köpets giltighet, och nästa fas inleddes; husbygget.

Från bondgård till fritidshus

Från lantbrukets tid hade en hel del skräp blivit kvar. Ladan på andra sidan vägen – där Stenbäcks (1:100) hus står idag, hade visserligen rivits, bara stengrunden återstod. Men på Lars och Kerstins tomt stod bondgårdens gamla skjul kvar nere på ängen. Och när de tittade in i ruinerna upptäckte

Lars Håkansson begrundar resterna av bondgårdens gamla skjul

den en formidabel kökkenmödding av lämningar från gångna tiders lantbruk; plogar, harvar, spannar, ok, klädespersedlar, tidningar, lösa prylar av olika slag. Uppe på berget var en svacka igenfylld med skräp, på ängen nere vid Ove och Berit Stenlunds äng stod ett antal baljor formerade i grupp, nästan som en konstinstallation. På baksidan av berget, ner mot sjön, låg flaskor, porslin och gamla kläder. Det är lätt att romantisera det gamla bondesverige, men någon vidare känsla för miljöfrågorna tycks man inte ha haft mot slutet. Långt senare dök en herrsko upp ur

diket nere vid vägen som en sista hälsning.

Området var som sagt övergivet och gårdens boningshus sedan länge tillbommat. Ägaren Ebba Blomstedt hade gått ur tiden 1948 men damens ande svävar ändå över oss genom att hon fått ge namn åt en av våra vägar; Fröken Blomstedts väg. En annan av

vägarna heter Edströms väg, Vilhelm Edström var alltså ingen mindre än drängen TräPer som Berit beskrivit i den historiska texten. Fru Larsson, en äldre dam som tills nyligen bodde borta vid Prästmaren, har berättat att då hon förr i världen gick till

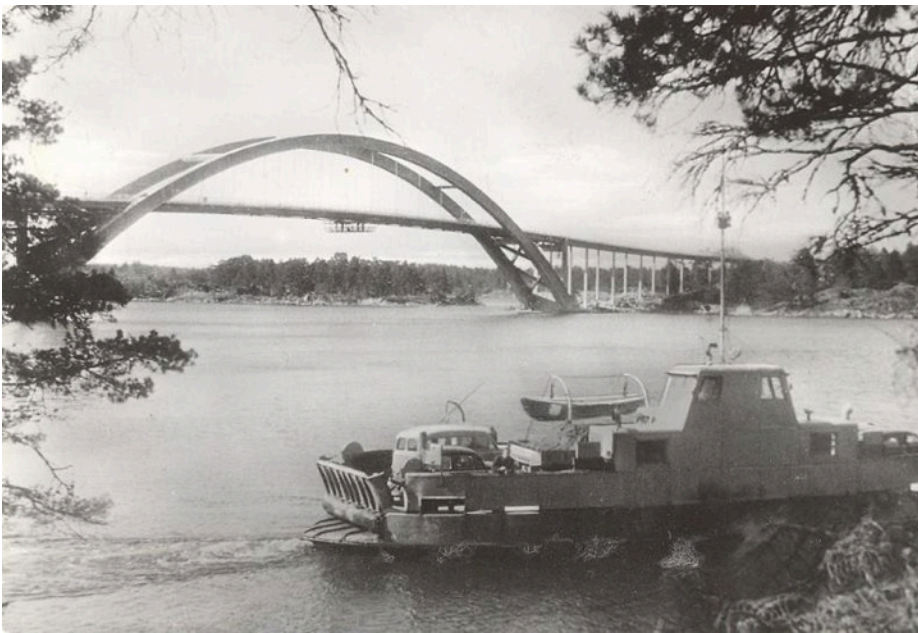
Harvpinnar från Kallvikens gård

Kallvikens gård för att köpa mjölk var hon noga med att få mjölka kon själv. Drängen Edström hade nämligen lätt för att spilla snus i mjölken. Det var då. Idag är det Ove och Berit Stenlund som bor i gårdens gula boningshus, alltså områdets stamfastighet (1:135).

År 1962 kom de flesta nybyggarna igång med sina husbyggen och Kallviken förvandlades till en byggarbetsplats. Det var människor och material i rörelse överallt i backarna. Under det här året utförde Olsson & Rosenlund en del infrastrukturarbete, man drog bl a fram den grusväg vi kör på idag, igenom de gamla åkrarna och ängarna. Därefter kom brunnarna och vattenpumparna till, fem till antalet. (Om någon undrar varför det är så svårt att odla i Kallviken beror det på att mäklaren redan sålt och fraktat bort matjorden).

Den länge efterlängtade Djuröbron blev också färdig att ta i drift under 1962, vilket innebar att restiden hit ut kortades. Bron medförde också att tomterna ökade i värde; när Danielssons (1:95) köpte sin lite senare än de övriga så hade priset stigit med 4 000 till 14 000.

Håkanssons husbygge fick ske i etapper. Först en enklare lösning för att komma under tak, och sedan det riktiga huset. År 1963 hade de köpt en kontorsbod i Frihamnen för 400 kronor och kört ut till Kallviken. Det var en enkel byggnad med ett enda rum som fick bli familjens första

Färjan som togs i bruk 1938 ersattes i maj 1962 av nya Djuröbron

sommarhus. Ytan var precis så stor som en bod är, dvs mycket liten. Här inkvarterades fyra vuxna och ett litet barn - Lars, Kerstin och Göran, samt Kerstins föräld-

rar Helge och Greta. En mellanvägg restes för att ge familjerna en antydning till avskildhet. Sovgjorde man där det fanns plats, dels i en ottoman (den som det

Första väggen är rest. Strax bakom syns den lilla bod där man bodde

sedemera grillades strömming på under många vår- och höststädningar) med en utdragbar brits och dels i ihopfällbara tygsängar. Slutligen rullades barnvagnen med den sovande Göran in. Så var det fullt. God natt.

En husdröm på 40 kvadrat

När man väl kommit under tak kunde familjen börja förbereda för det riktiga huset som skulle anlända till hösten. Att ordna grunden var männens jobb, det pågick hela sommarhalvåret. På helgerna var även kvinnor och barn med, familjens folkvagnsbuss gick i skytteltrafik med folk och byggmaterial. Den dag i augusti när huset äntligen levererades från Olsson & Rosenlund stod himlens portar på vid gavel och allt hotade att bli dyngsur.

Kallvikens hus är byggda i sektioner om 1.5 meters bredd. Man fick därför ganska snabbt upp ytterväggar. Takstolar spikades upp och sedan kom taket som bestod av träluckor i matbordsstorlek. Till sist hade man en taklagsfest som med hänsyn till datum kombinerades med en kräftska. Men fortfarande sov man uppe i den lilla boden, det stora huset hade bjälklag, men inget innergolv.

Nu började man bli sugna på att få klart bygget. I själva verket ägde inflyttningen rum först året därpå. Det sista i köket målades lagom till midsommar 1964.

Kallvikens hus är från Olsson & Rosenlund. Här kommer taket på plats

Några nybyggare - som Axelssons (1:96) och Edgren (1:83) - byggde sitt hus själva. Men de flesta valde det färdiga modulhus som mäk-laren Olssons & Rosenlund till-handahöll. Vad Lars och Kerstin inte visste var att man kunde lägga till en moduls längd och få ett större hus än standardmodellen, (vilket flera av de andra bosät-tarna gjorde). Så här efteråt är man glad att det blev så eftersom de utnyttjat de återstående kvad-ratmetrarna till att bygga småhus åt barnen Göran och Tina. Huset kostade 11 000 kronor, därefter tillkom ytterligare 1 000 kronor för att få el framdraget. Tiderna förändras, idag hade den budget-en knappt förslagit till en carport. Man kan också lägga märke till att några hus fått annorlunda storlek och standard beroende på att byggnadsnormerna ändrats gen-

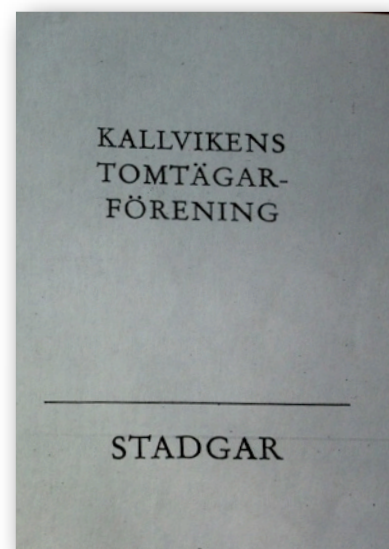
om åren. I Kallviken finns några hus av större storlek än de övriga.

Vatten - en evig fråga

Från att från början ha byggt husen med enkla avlopp, som rör ut i skogen och stenkista, krävde myndigheterna senare miljösäk-rare teknik. De flesta valde tre-kammarbrunnar med infiltration, vilket syns på att tomterna fått lite ändrad topografi. Vad gäller dricks-vatten lyder Vindö under samma naturlagar som övriga öar i skär-gården - d v s vatten blir ofta en bristvara. Våra fem gemensamma brunnar har försämrats, bland annat pga saltinträngning och de flesta har idag borrar egen brunn. När Håkansson borrhade 2007 fick man gå ner till 65 meters djup, något som tycks gälla de flesta i området.

Föreningslivets olika sidor

Husen var på plats, obygdens hade betvingats – nu följde en tid av socialisering. I början gick det lite trögt. Det var knappt man tog sig tid att gå över till grannen för att låna verktyg. Det var först när man fått in familjerna under tak man kunde räta på ryggen, öppna ögonen och börja lära känna sina nya vänner. Men då hände å and-ra sidan saker snabbt. Kallvikens Tomtägarförening invigdes den 29 juni 1963. I begynnelsen räckte det med en enkel skrivning om 17 paragrafer, men i takt med att frågorna blivit fler och mer komp-licerade har föreningsverksam-heten vuxit. Vi har också ersatt den ursprungliga föreningen med en Vägförening och en Båtgärförening. Skälet är en smula pikant. För ett antal år sedan drev vi till-sammans med andra områden i

17 paragrafer anno 1963

närheten, ett båtprojekt som gick ut på att muddra kanalen från Kanholmen och inåt Prästmaren. Men tekniska problem tillstötte och en drabbad privat fastighets-

ägare stämde oss. Entreprenören gick då snabbt under jorden. Samtidigt upptäckte vi att övriga områden hade ombildat sina föreningar för att inte kunna bli stämda. Vi riskerade alltså att få ta hela smällen. Åtgärd krävdes.

Om våra föreningar kan sägas att de förutom att ha varit kreativa genom åren gjort ett utmärkt arbete. Vågar, båtplatser, grönområden och fester – allt har skötts på ett utmärkt sätt.

Älskade bad- och båtliv

År 1964 ordnade man badplats i Kallviken, en självklarhet kan man

flotten tillkomit på senare tid. Även båtlivet har utvecklats. Nybyggarna var inte i första hand båtmänniskor utan mer folk som sökte sommarboende. Några entusiaster fanns dock och med åren blev båtarna vanligare inslag. I begynnelsen hade man båtarna liggande i "badviken", men med tiden önskade allt fler att ha bryggplats i Prästmaren på ostsidan, ut mot havet. Folk hade helt enkelt fått sjöben (vår medlem Per Martin är t ex en av kappseglingssveriges främsta navigatörer). Dessutom har båtarna blivit större och tryggare.

Midsommar. Allan Johnsson tar Kallvikens barn på en uppskattad båttur från "Stickans brygga" till ängen för midsommarfirandet

tycka i skärgården, men faktiskt ganska ovanligt (därav de "externa" badgästerna). Sanden skeppades hit med pråm och lades i det vi kallar gamla badplatsen vid båtbyggarna. Men närheten till fritidsbåtarna och behovet av en större strand gjorde att man bara något år senare skapade den badplats vi använder idag. Bryggan har varit med sedan starten, men

För att finansiera de nya båtplatserna i Prästmaren gick båtägarna själva in med kapital.

Planer för framtiden

I begynnelsen talade nybyggarna om att köpa loss hela udden ut mot Fjällsviksviken. Tanken var att utnyttja det natursköna området till midsommarfirande och andra sammankomster och att samtidigt

kunna använda boningshuset som församlingsgård. Priset var naturligtvis hisnande med tidens mått mätt, ett belopp någonstans mellan 120.000 och 150.000 kronor nämndes. Att köpet inte blev av är bara att beklaga, här kunde man i efterhand ha styckat av och finansierat både det ena och andra. Men att affären uteblev hade naturliga orsaker; nybyggarna hade helt enkelt inte ekonomi för projektet. Och framför allt – de hade varken tid eller ork att engagera sig i det. Ska sanningen fram så präglades inte de första åren så mycket av samarbete och gemensamma ansträngningar, utan mer av ett enskilt slit för att få den egna täppan färdig. Idag är vi naturligtvis glada för de trevliga grannar vi har på udden.

Transporter och handel

När Kallviken förvandlades till sommarstugeområde var resorna krävande, vi har redan beskrivit Djuröbrons betydelse. Under det första året fanns dessutom bara en smal grusväg att köra på, det var faktiskt grusat hela vägen från Grisslinge. De som saknade bil var hänvisade till Trafikbolaget Stockholm-Björknäs-Värmdö (de så kallade Björknäs-bussarna). Deras Scaniabussar var klargula och hade en svart rand utmed sidan. Slutstation i Stockholm var vid Borgmästargatan.

Om förbindelserna med staden var skrala i början av 60-talet var utbudet av lokal service desto bättre. Lanthandlare fanns på flera håll, dels som idag i Djurö,

men också på vägen mot Sollenkroka. Och ja, det stod Östermans på skylten, det är inte en skröna, släkten Österman var verkligen något av en maktfaktor i skärgården. Här ute hade de betydande positioner som fjärdingsman (polis), distriktssköterska, postförståndare, och alltså lanthandlare. För den som sökte färskt bröd fanns ett bageri nära Kallviken, i det tredje huset på vänster sida utmed landsvägen mot Djurö. Färsk fisk sänkades inte heller, utan såldes direkt vid dörren. Det var Tore

Firma John Östermans lanthandel, Huset står kvar och är en del av den nuvarande ICA-butiken i Djurö by.

från Skarpö som kom körandes på sin flakmoped, lastad med vad han fått i näten. I regel torsk och strömming. För Tore var vår etablering i Kallviken välkommen, nu behövde han inte åka ända bort till Byn för att få avsättning för sina varor. Tore var en lite udda person, var man inte snabb ur huset och ner till vägen så vände han bums och försvann.

Ormen i paradiset

Som alla paradiser kan även ett sommarstugeområde drabbas av olycka. Fyra hus har brunnit ner, ett brann

t o m innan det var färdigbyggt. Och i en brand på 70 talet gick människoliv till spillo (bränder i sommarstugor orsakas tydligen ofta av fläktar till toaletter).

Naturen har sin gång vilket innebär att bara några av de ursprungliga nybyggarna bor kvar, men väl deras barn och barnbarn. De fysiska skadorna har mest inskränkt sig till ormbett och lite kärkramp. Den som sett ambulanshelikoptern landa på våra ängar kan känna sig trygg. Personliga konflikter har vi sluppit, samspelet mellan som-

mar- och åretruntboende fungerar också utmärkt. Problem med besökare har vi nästan inga, om vi undantar de som envisas med att besöka vår badplats, eller stjäla våra båtmotorer, vilket händer.

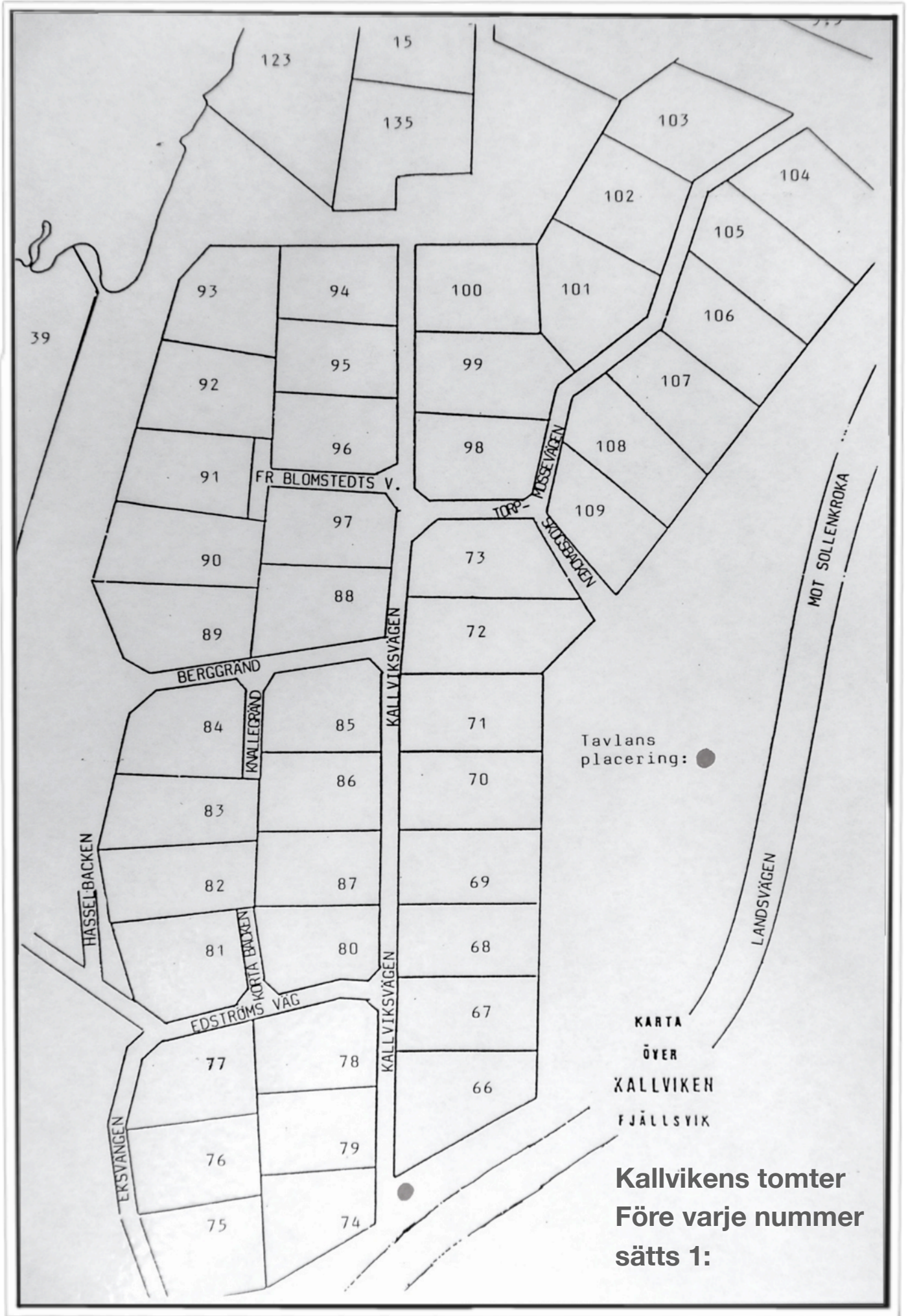
Till sist

Kallviken blev precis vad nybyggarna ville skapa - ett näst intill fulländat paradiset. Vi som tillbringar vår fritid här, eller bor året runt, kan känna tacksamhet över de fina insatser som många

duktiga mäniskor före oss gjort. Familjen Håkansson har vuxit och omfattar nu barn, barnbarn och barnbarnsbarn. Vad som händer härnäst i vårt område har vi ingen aning om. Bara att berättelsen om Kallviken ständigt får nya kapitel.

Tanken är att denna lilla skrift ska bli starten på ett större informations-samlade. Materialet kommer att finnas tillgängligt på vår webbplats www.kallviken.com. Korrigeringar, tillägg mm tas tacksamt emot. Har du egna berättelser och bilder att komplettera med, maila dem gärna till: webmaster@kallviken.com

KARTA
ÖVER
KALLVIKEN
FJÄLLSVIK

**Kallvikens tomter
Före varje nummer
sätts 1:**